

**UCHWAŁA NR LII/341/2024
RADY GMINY LIPNO**

z dnia 19 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Lipno na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463 i poz.1688) w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249, z 2023r. poz. 289, poz. 535 i poz. 1606) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy domowej w Gminie Lipno na lata 2024-2028”, w brzmieniu określonym jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXV/153/2021 Rady Gminy Lipno z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipno.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Lipno

Andrzej Chojnicki

Gmina Lipno

**Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej
oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Lipno
na lata 2024-2030**

Spis treści

1. WPROWADZENIE	3
2. ZJAWISKO PRZEMOCY – PODSTAWOWE INFORMACJE	3
2.1. DEFINICJA PRZEMOCY	4
2.2. FAZY PRZEMOCY	5
2.3. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY	7
2.3.1. Rodzaje przemocy	7
2.3.2. Formy przemocy	8
2.4. CZYNNIKI RYZYKA	9
2.5. SKUTKI DOŚWIADCZANIA PRZEMOCY DOMOWEJ	11
3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	14
3.1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY LIPNO	14
3.2. DEMOGRAFIA	15
3.3. PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY LIPNO.....	15
3.3.1. Bezrobocie	16
3.3.2. Ubóstwo	16
3.3.3. Rodziny dysfunkcyjne	16
3.3.4. Uzależnienia	18
3.3.5. Przemoc domowa	19
4. CELE I ZADANIA PROGRAMU.....	19
5. REALIZATORZY PROGRAMU	28
6. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	30
7. FINANSOWANIE PROGRAMU	30

1. Wprowadzenie

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia negatywnych następstw w życiu rodzinnym i społecznym tworzy się Program Przemocy Domowej na terenie Gminy Lipno na lata 2024 – 2030 (zwany dalej Programem). Program jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z zapisów prawa:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm)
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz. 803)
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lipno w latach 2021 – 2025 przyjętą Uchwałą Nr XXIII/133/2021 Rady Gminy Lipno z dnia 11 marca 2021 roku;
- uchwały nr 205 Rady Ministrów z dnia 15 listopada 2023 r. Rządowy Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P.2023r., poz.1232)
- uchwały Nr LI/335/2023 Rady Gminy Lipno z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Lipno na rok 2024
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (tj. Dz.U. 2023 r., poz. 2809 z zm.);
- ustawy z dnia 6 czerwca 1977 r. Kodeks Karny (Dz.U. 2024 r., poz. 17);
- ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177)
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz.U. z 2023 r. 1870)

2. Zjawisko przemocy – podstawowe informacje

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Lipno w tym:

1) osób doznających przemocy domowej, w tym:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,

- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- 2) sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) osób stosujących przemoc domową;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy;
- 6) społeczności lokalnej.

2.1. Definicja przemocy

Przemoc w jakiegokolwiek formie i wobec jakiegokolwiek osoby jest naruszeniem podstawowych praw człowieka, niszczy poczucie godności, szacunku, zaufania do innych ludzi. Przemoc jest przestępstwem. Stereotypy społeczne na temat zjawiska przemocy sankcjonują jej stosowanie w relacjach z bliskimi. Jeśli nie ma zdecydowanej reakcji i interwencji otoczenia następuje stabilizacja i eskalacja przemocy.

Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, a rozmaite sposoby wyjaśniania przyczyn przemocy są użyteczne głównie, dlatego że podkreślają różnorodność czynników uwikłanych występowanie przemocy domowej. Definicja zawarta w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że przemoc domowa to *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- *naruszające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;*
- *naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;*
- *powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;*
- *ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*

- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc ma różne aspekty i oblicza:

- jest procesem, gdyż nie pojawia się znikąd i tworzy cykle,
- ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem (poczucie bezkarności po pierwszym akcie oraz bezwolne przyjęcie agresji toruje drogę przemocy),
- toczy się w wymiarze dominacji i uległości, gdyż osoba stosująca przemoc dąży do uzyskania totalnej dominacji nad osobą doznającą przemocy,
- nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka co oznacza, iż jest on zdolny do radzenia sobie ze złością, która czyni go sprawcą („nie mogę” jest maską dla „nie chcę”),
- odpowiedzialność jest zawsze po stronie sprawcy niezależnie od tego co zrobiła ofiara,
- przemoc jako bezpośrednia przyczyna osłabia zdolność do obrony,
- przejawia się w różnych formach,
- groźenie przemocą jest aktem przemocy.

2.2. Fazy przemocy

Dla zrozumienia dlaczego tak trudno osobom doznającym przemocy zmienić swoją sytuację ważne jest przyjrzenie się specyficznej relacji między osobą stosującą przemoc a jej ofiarą. Zdecydowana większość ofiar nie doświadcza przemocy w sposób ciągły. Przemoc nie ma charakteru jednorazowego incydentu, ale ma charakter cykliczny. Obecność tych cykli wyjaśnia proces wiktylizacji osób doznających przemocy, a także pojawiający się w ich zachowaniu syndrom wyuczonej bezradności.

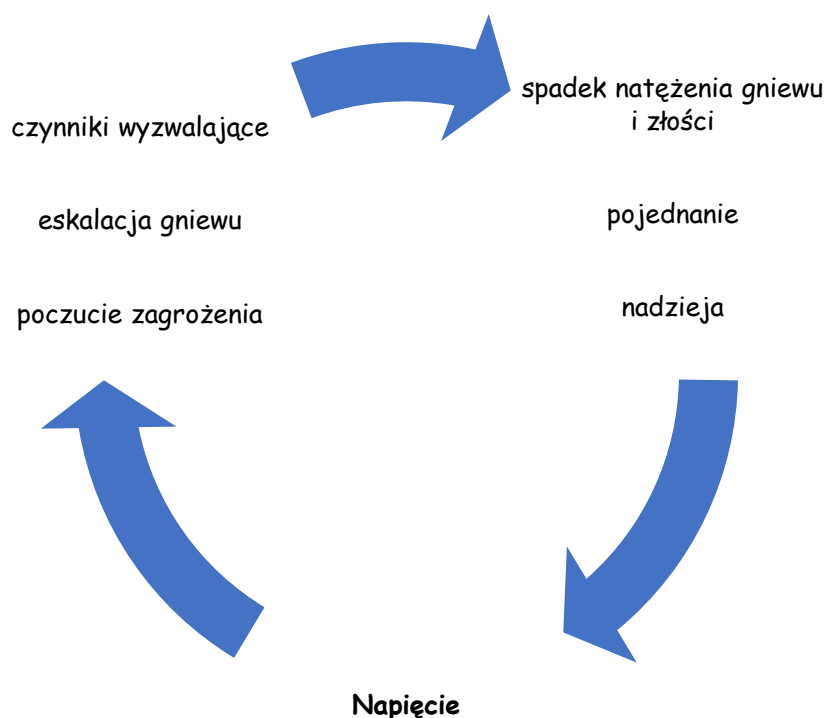
W cyklu przemocy występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swojej intensywności i czasu trwania:

1. **faza narastania napięcia (in. tworzenia i budowania napięcia)** - między ofiarą a sprawcą przemocy pojawia się napięcie, coraz częściej pojawiają się kłótnie, spięcia. Sprawca jest coraz bardziej poirytowany, prowokuje awantury, stając się przy tym coraz bardziej agresywny. Ofiara próbuje naprawić domową atmosferę. Mimo to w relacji między nimi dominuje stres,

frustracja, słaba komunikacja, napięcie. Są one tak silne, że dochodzi do „wybuchu” – przemocy.

2. **faza gwałtownej przemocy (in. wybuchu, incydentów bicia)** - służy rozładowaniu negatywnych emocji (awantura, walka, pobicie). Zwykle agresję sprawcy wywołuje drobne wydarzenie, w wyniku którego staje się on bardzo gwałtowny i wpada w szał. Agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem ofiary (sygnały jej bólu i cierpienia nie wyciszają agresji).
3. **faza miodowego miesiąca (in. uspokojenia i miłości)** – po wyładowaniu złości sprawca dostrzega, że posunął się za daleko i w związku z tym przeprosza, obiecuje, że nigdy się więcej nie powtórzy lub po prostu zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Faza ta jest przemijająca i rozpoczyna się znowu faza narastania napięcia.

Przemoc

Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie ze sobą ta faza, jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem

narasta. Sprawca coraz bardziej czuje się bezkarny, a jego ofiara – bezradna. Nabiera ona przeświadczenia, że cokolwiek zrobi, to i tak nie zmieni to jej sytuacji. W wyniku nieskutecznych prób obrony siebie osoba krzywdzona przyjmuje tożsamość ofiary - jest przekonana, że tak naprawdę zasługuje na takie traktowanie (proces wiktyimizacji). Jest to symboliczny „moment” (choć realnie jest to długotrwały proces, a nie moment) zwycięstwa sprawcy nad ofiarą. Jeśli ofiara utrwalonej przemocy nie otrzyma pomocy z zewnątrz jej szanse na wyrwanie się z pułapki i na uratowanie są niewielkie.

2.3. Rodzaje i formy przemocy

2.3.1. Rodzaje przemocy

Kiedy mówi się o przemocy domowej, najczęściej mamy do czynienia z jej dwoma odmianami: fizyczną nazwaną również „gorącą” oraz psychiczną nazwaną „zimną”.

Przemoc gorąca charakteryzuje się niekontrolowanymi wybuchami agresji, wściekłości, chamstwem oraz brutalnością. Sprawca nie przebiera w środkach okazując swoją złość i wyższość, czuje się bezkarny. Towarzyszą jej różnorodne formy ekspresji takie jak: krzyki, głośne wyzwiska, rękocyny, impulsywne zachowania, gwałtowne zadawanie bólu. Objawy przemocy są jaskrawe i widoczne dla otoczenia. W takich przypadkach częściej reaguje środowisko np. sąsiedzkie, mają miejsce interwencje policji.

Przemoc chłodna jest bardziej „wyrafinowana”: sprawca dużą uwagę zwraca na brak widocznych śladów, objawów, czy świadków. Często ten rodzaj przemocy jest określony jako przemoc „w białych rękawiczkach”. Sprawca znajduje usprawiedliwienie nawet wtedy, gdy jest świadomym cierpienia, które spowodował. Z racji braku dowodów ofierze trudno wykazać, że doznaje krzywdy, policja i inne służby interweniują rzadko. Sprawcą może być osoba spostrzegana w środowisku jako człowiek prawy i dbający o rodzinę.

Szkody wyrządzone przez tą formę przemocy są często znacznie poważniejsze niż wyrządzone w napadzie złości, ponieważ często trwa całymi latami i wnika głęboko w psychikę ofiary, powodując poważne problemy natury psychicznej, różnorodne lęki i zatracenie poczucia własnej wartości.

W literaturze przedmiotu podkreśla się fakt, iż przemoc fizyczna i psychiczna (emocjonalna) są w istotny sposób ze sobą powiązane – oparte są na potrzebie kontroli i dominacji. Epizody przemocy

fizycznej mogą być rzadkie, za to formy przemocy emocjonalnej na ogół zdarzają się częściej. Nie można stwierdzić, że istnieje gradacja od przemocy emocjonalnej do przemocy fizycznej – pierwsza nie musi prowadzić nieodwołalnie do drugiej – to jednak fizyczną można również uznać za przemoc emocjonalną. Na uderzenie wszyscy reagujemy poczuciem upokorzenia i urazy, a więc jest to nie tylko ból fizyczny. Atakowi fizycznemu towarzyszą również prawie zawsze wyzwiska, wulgaryzmy, określenia poniżające czyli przemoc psychiczna, która pozwala sprawcy na utrzymanie pełnej kontroli nad ofiarą.

2.3.2. Formy przemocy

Przemoc domowa jest pojmowana jako wywieranie wpływu na innych ludzi. Może przyjmować różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- **przemoc fizyczna** – jest intencjonalnym zachowaniem, niosącym ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie czy do tego dochodzi. Przejawami przemocy fizycznej są: popychanie, policzkowanie, szarpanie za włosy, uderzenie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, drapanie, plucie, wykręcanie rąk, krępowanie lub uwięzienie (zamykanie w domu), świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne (np. szybka jazda samochodem). Przemoc fizyczna jest najbardziej widoczna – pozostawiająca ślady w postaci zadrapań, sińców, złamań.
- **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, straszenie zabójstwem lub użyciem siły, emocjonalne wykorzystywanie w postaci oskarżania, upokarzania, poniżania, obwiniania i manipulowania poczuciem winy, wyzwisk, oskarżania o spowodowanie przemocy, zaprzeczania i minimalizowania przemocy, wykorzystywania dzieci do sprawowania kontroli, porywania dzieci i przetrzymywania ich, gróźb pozbawienia władzy rodzicielskiej, wrogiego nastawienia dzieci wobec matki/ojca, sztywnego definiowania ról kobiety/mężczyzny.

- **przemoc seksualna** – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy.

- **zaniedbanie** – niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych członków rodziny, narażanie ich na głód, niedożywianie, brak opieki, obojętność, pozostawienie w niewłaściwych warunkach lokalowych i bytowych, chłód emocjonalny. Ta forma przemocy dotyczy głównie dzieci, ale również dotyczy osoby starsze, chore i niepełnosprawne.

- **przemoc ekonomiczna (materialna)** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. uniemożliwianie podjęcia lub utrzymania pracy, zabieranie oszczędności, niszczenie wartościowych przedmiotów, nie informowanie o dochodach, wydzielanie środków tylko na te cele, które sprawca uznaje za słuszne, pozostawianie samego partnera z problemami finansowymi i potrzebami rodziny).

- **przemoc polegająca na osaczaniu** – np. ciągłe chodzenie za kimś, dzwonienie do niego w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszenia.

- **przemoc w wymiarze społecznym** – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Bardzo rzadko sprawca stosuje wobec swojej ofiary jedną formę przemocy. Zwykle wykorzystuje różne jej formy, na przemian łącząc je tak, aby uzyskać pełną kontrolę nad ofiarą.

2.4. Czynniki ryzyka

Źródłem przemocy domowej może być wiele przyczyn. Najczęściej wymienia się pięć podstawowych źródeł, które często mogą współistnieć ze sobą i wzajemnie ze sobą korelować.

Są to:

- a) **czynniki biologiczne** (temperament, uszkodzenia OUN, urazy, organiczne uszkodzenia mózgu - trudności adaptacyjne człowieka, padaczka skroniowa - napady niosą za sobą stany zmienionej świadomości, amnezje, agresywne i impulsywne zachowania);
- b) **czynniki psychologiczne** (zaburzenia osobowości - osobowość nieprawidłowa, charakteropatie, zaburzenia kontroli emocjonalnej i kontroli zachowań, stres, frustracja, silne negatywne emocje, chłód emocjonalny, przeżycia traumatyczne- np. bycie ofiarą, świadkiem przemocy);
- c) **czynniki środowiskowe** (niski status socjoekonomiczny, izolacja społeczna rodziny, stres związany z brakiem zatrudnienia, itp.);
- d) **czynniki społeczno-kulturowe** (przemoc jako wzorzec przekazywany z pokolenia na pokolenie, stereotypy i przekonania);
- e) **substancje chemiczne** (alkohol, narkotyki - wywołują agresję, stymulują i pobudzają do działania, jednocześnie osłabiając zdolność do samokontroli).

Ogólnie można podzielić je na:

- a) czynniki wewnętrzne (osobowość, urazy i choroby psychiczne, charakteropatie, niedojrzałość emocjonalna itp.);
- b) czynniki zewnętrzne (wśród których wyróżnić można złą sytuację rodzinną i ekonomiczną, autokratyczny i bezwzględny model wychowania, brak zatrudnienia, nieodpowiednie wzorce przekazane przez otoczenie).

Czynniki ryzyka przemocy domowej:

- funkcjonowanie rodziny w warunkach długotrwałego stresu społeczno-ekonomicznego, tzw. „stresu życiowego” (nieodpowiednie warunki mieszkaniowe, niski lub nieregularny dochód, niski status materialny, bezrobocie, bezosobowy i męczący charakter pracy zawodowej, praca o niskim prestiżu społecznym itp.),
- doświadczanie przez rodziców przemocy w dzieciństwie,
- zaburzone relacje małżeńskie i rodzinne (występowanie ubogich, powierzchownych relacji między małżonkami, liczne konflikty małżeńskie, występowanie w rodzinie znacznej nierównowagi sił, np. silnie kontrolujący mężczyzna i żona o osobowości dziecka),
- niedojrzałość emocjonalna, młody wiek rodziców,

- znacząca lub całkowita zmiana stylu funkcjonowania rodziny (np. śmierć współmałżonka, rozwód, utrata pracy lub źródeł dochodu, ciężka choroba lub wypadek w rodzinie itp.),
- niewłaściwe interakcje z dzieckiem (np. dziecko odbierane jest negatywnie, jako niegrzeczne, niedobre, złośliwe, celowo denerwujące, czynienie z dziecka kozła ofiarnego i obwinianie go za różne negatywne stany, brak takich zachowań jak przytulanie, pieszczoty, brak oznak uczuciowości wobec dziecka, nieumiejętność i niechęć rodziców do zabaw z dzieckiem lub przesadne kontrolowanie dziecka, przeszkadzanie mu i narzucanie mu swojej woli),
- niska akceptacja roli rodzicielskiej oraz niski poziom kompetencji rodzicielskich (niska wiedza i negatywne postawy wobec wychowania lub postrzeganie wychowanie jako zadania łatwego i nieskomplikowanego, brak wiedzy o możliwościach i potrzebach dziecka),
- nierealne postrzeganie dziecka i nierealne oczekiwania wobec dziecka i jego umiejętności (oczekiwania przekraczają jego wiek, dziecko traktowane jest jako starsze i stawiane mu są nieadekwatne do wieku wymagania),
- cechy dziecka i historia jego rozwoju (dziecko „niechciane”, trudności w okresie ciąży, przedwczesne urodzenie się dziecka, jego niska waga urodzeniowa, dziecko „któreś z kolei”, „nie tej płci”, upośledzone fizycznie lub umysłowo, przewlekłe chore, opóźnione w rozwoju, o specjalnych wymaganiach, np. dziecko tzw. nadwrażliwe, z problemami związanymi ze snem, jedzeniem, sprawiające trudności wychowawcze, dziecko wyjątkowo bystre).

Na podstawie czynników ryzyka nie można wnioskować o związku przyczynowo - skutkowym.

2.5. Skutki doświadczania przemocy domowej.

Przemoc jest zjawiskiem bardzo dramatycznym, złożonym i destrukcyjnym. Przejawom agresji w rodzinie towarzyszy niestety społeczne przekonanie o niecelowości ingerencji w wewnętrzne problemy rodziny. Stanowi to poważny problem, uniemożliwiający skuteczną pomoc ofiarom domowej przemocy.

Wszystkie zdarzenia i przejścia związane z wystąpieniem przemocy powodują psychiczny uraz - Zespół Stresu Pourazowego (PTSD). Może być on efektem jednorazowego wydarzenia lub też konsekwencją powtarzającej się spirali przemocy.

Osoby będące ofiarami przemocy charakteryzują się nadmierną czujnością, zewsząd wyczekują sytuacji zagrożenia, są nadmiernie pobudzone, czego efektem są również koszmary senne oraz dolegliwości psychosomatyczne. Takie traumatyczne wydarzenia mogą również niszczyć kontakty społeczne, przyjaźń oraz miłość i przywiązanie do rodziny. Występuje również często pewna ambiwalencja w stosunku do osób krzywdzących: od wycofywania się do rozpaczliwego poszukiwania kontaktu z taką osobą. System obronny ofiary zwykle załamuje się, staje się ona bezbronna i uległa, towarzyszy jej poczucie zniechęcenia, zmęczenia fizycznego i psychicznego oraz rezygnacji we wszystkich sferach życia. Mogą również wystąpić stany tzw. zawężenia, czyli stany zmiany świadomości (stan ten jest swojego rodzaju ucieczką przed rzeczywistością), które przypominają trans hipnotyczny. Występuje wówczas rezygnacja, obniżenie inicjatywy oraz krytycznego osądu, oderwanie od rzeczywistości, a nawet zmiany w odczuwaniu (odrętwienia) oraz zaburzone poczucie rzeczywistości (czasu, miejsca, depersonalizacje).

Osoby, które doznały przemocy przejawiają również zaburzenia regulacji emocji. Nie radzą sobie z wybuchami agresji, występowaniem gniewnych dysforii, innym razem natomiast wyrażają niechęć do jakichkolwiek form przemocy. Towarzyszy im również wzmożone napięcie oraz nerwowość. Objawy te nasilają się i utrwalają w sytuacji powtarzających się napadów i aktów przemocy.

W sytuacji kiedy jednostka dochodzi do przekonania, iż nie może nic zrobić, nie ma wpływu na sytuację, popada w stan biernej rezygnacji. Często w połączeniu z pewnym specyficznym poczuciem winy (wywołanym przekonaniem, iż to ofiara jest winna takiego zachowania sprawcy - prowokuje) może to doprowadzić do *syndromu wyuczonej bezradności*. Ofiara wówczas „poddaje się”, zaprzestaje jakichkolwiek działań, gdyż zdaj sobie sprawę, iż nie ma znacznego wpływu na to, co się dzieje. Skutki tego syndromu mogą być wielorakie. Od deficytów poznawczych (przekonanie o niemożności zmiany sytuacji i wpływu), poprzez deficyty w motywacji, do deficytów emocjonalnych wyrażających się w stanach apatii i lęku, uczucia zmęczenia i depresji.

Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akt przemocy tj. najczęściej dzieci. Wydarzenia z dzieciństwa mają ogromne znaczenie dla całego życia człowieka. Wpływają na rozwój dziecka, umiejętność współżycia z innymi i budowania bliskich intymnych relacji. Dzieciństwo jest okresem podczas którego kształtuje się nasza osobowość, rozwija emocjonalność i style zachowania. Wszystkie negatywne wydarzenia i urazy uniemożliwiają prawidłowy rozwój, prowadząc dziecko na obszary patologiczne.

Bycie świadkiem przemocy jest silnym urazem, nigdy nie pozostaje bez śladów w psychice. Objawia się on nasilonymi zaburzeniami emocjonalnymi: częsta złość, dużo lęku i smutku, niska

samoocena. Zaburzenia powstają także w pozostałych sferach: a) w zachowaniu (agresja, nadpobudliwość, wagarowanie, okrutne traktowanie zwierząt), b) w funkcjach społecznych (niezdolność do empatii, niewielkie umiejętności społeczne, poczucie odrzucenia przez rówieśników), c) w funkcjach poznawczych (złe oceny w szkole, opóźniony rozwój mowy, nieprawidłowy rozwój intelektualny), d) w zdrowiu fizycznym (zaburzenia łaknienia, jedzenia, snu, choroby psychosomatyczne, nocne moczenia, opóźniony rozwój fizyczny i motoryczny).

Poważne problemy u dzieci - świadków przemocy w domu - związane są również z wchodzeniem w związki w życiu dorosłym: zły obraz rodziny, miłości, bliskości powoduje, że same często tworzą związki patologiczne, stając się albo agresorem dla swego partnera, albo ofiarą.

Skutki doświadczania przemocy domowej (Anna Brzezińska).

Postawa wobec agresji i przemocy	- traktowanie przemocy jako normalnego zjawiska przynależnego do bycia w rodzinie, - stosowanie przemocy w celu rozwiązania problemów lub konfliktów z rówieśnikami i członkami rodziny.
Postawa wobec rodziny	- poczucie winy z powodu niezgody panującej między rodzicami, - wstyd z powodu agresji członków rodziny, co powoduje, że ofiary izolują się od rówieśników.
Poziom i formy aktywności	- nadmierne pobudzenie i nadmierna aktywność w wielu sytuacjach które wcale tego nie wymagają, - osłabienie kontroli nad własnymi reakcjami, duża impulsywność, - duża niecierpliwość w działaniu, nieumiejętność doczekania nagrody.
Jakość relacji interpersonalnych	- trudności z zachowaniem dystansu wobec innych osób, - podejrzliwość i nieufność w stosunku do rówieśników i dorosłych, - trudności ze znoszeniem wszelkich ograniczeń.
Emocjonalność	- duża zmienność nastrojów (w jednej chwili przechodzenie od zadowolenia do złości bez wyraźnego powodu, - problemy z rozpoznawaniem i nazywaniem swoich uczuć.

Uczenie się agresji	- predyspozycje do stawiania się ofiarami agresji i różnych form przemocy ze strony innych ludzi (zarówno dorosłych jak i rówieśników), - tendencja do powtarzania swoich negatywnych doświadczeń we własnych rodzinach i w grupach rówieśniczych, - aprobowanie przemocy jako „normalnego” sposobu rozwiązywania konfliktów w wychowywaniu swoich dzieci.
----------------------------	--

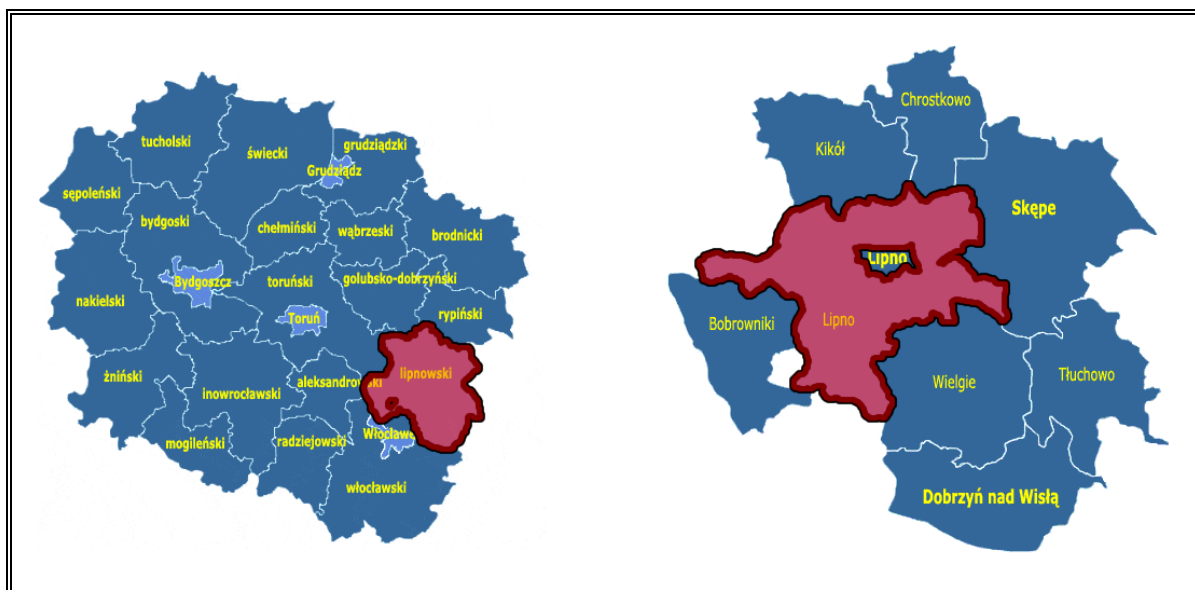
Przemoc nie kończy się samoistnie - pierwszym krokiem do jej przerywania jest przełamanie izolacji i milczenia. Biorąc pod uwagę szereg dramatycznych konsekwencji oraz częstość występowania przemocy domowej należy podjąć działania zmierzające w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

3. Diagnoza sytuacji społecznej

3.1. Charakterystyka ogólna Gminy Lipno

Gmina Lipno jest gminą wiejską, położoną w powiecie lipnowskim, we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, około 20 km na północ od Włocławka oraz 40 km na południowy zachód od Torunia i około 80 km od Bydgoszczy. Siedzibą władz Gminy jest miasto Lipno. Jednostka podzielona jest na 36 sołectwa.

Położenie gminy Lipno na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu lipnowskiego

Gmina Lipno graniczy z:

- miastem Lipno (powiat lipnowski, woj. kujawsko-pomorskie),
- gminą Kikół (powiat lipnowski, woj. kujawsko-pomorskie),
- gminą Chrostkowo (powiat lipnowski, woj. kujawsko-pomorskie),
- gminą Skępe (powiat lipnowski, woj. kujawsko-pomorskie),
- gminą Wielgie (powiat lipnowski, woj. kujawsko-pomorskie),
- gminą Fabianki (powiat włocławski, woj. kujawsko-pomorskie),
- gminą Bobrowniki (powiat lipnowski, woj. kujawsko-pomorskie),
- gminą Czernikowo (powiat toruński, woj. kujawsko-pomorskie).

3.2. Demografia

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Lipno w roku 2023 gminę zamieszkiwało 11 590 osób, z czego liczba kobiet wyniosła 5 800 osób, a liczba mężczyzn 5 790 osób.

3.3. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Lipno

Problem społeczny jest to zjawisko, które dla większej lub znaczącej części pewnej zbiorowości stanowi fakt uciążliwy oraz wymagający przeciwdziałania. Problemy społeczne mogą stanowić przeszkodę do efektywnego funkcjonowania państwa, bądź nawet uniemożliwiają realizację celów społecznych.

3.3.1. Bezrobocie

Bezrobocie, obok ubóstwa i niepełnosprawności, to jeden z największych problemów gospodarczych i społecznych naszej cywilizacji. W wyniku tego zjawiska diametralnie pogarsza się stan życia osób nim dotkniętych, co wiąże się z izolacją społeczną. Niepokojącym zjawiskiem jest dziedziczenie bezrobocia. Związek przyczynowo – skutkowy wyjaśnia, że w większości bezrobotni rodzice nie są w stanie zapewnić swoim dzieciom odpowiedniego wykształcenia. Ponadto sami będąc w sytuacji niekorzystnej egzystencjonalnie, często nieświadomie przekazują złe wzorce i cechy charakteru, które powinni wyeliminować. Do wzorców tych należą m.in.: bezradność, pesymizm i brak wpływu na życiową sytuację. W ten sposób upowszechnia się bierność, która prowadzi do trwałego braku zatrudnienia. Najczęściej osoby te mają niski poziom wykształcenia, więc konieczne w tym przypadku są spotkania i zajęcia z psychologiem.

Rolniczy charakter gminy Lipno przesądza o braku znaczących zakładów pracy, zatrudniających więcej niż kilkunastu pracowników. Konkurencyjne położenie sąsiednich gmin (Skępe) i miasta Lipno sprawia, że inwestorzy lokują działalność na terenach tamtych jednostek, co odbywa się ze szkodą dla gminy Lipno. Pocieszeniem jest to, że część mieszkańców gminy może podjąć pracę w przedsiębiorstwach zlokalizowanych w pobliskim Włocławku i Toruniu dzięki dogodnemu położeniu komunikacyjnemu.

3.3.2. Ubóstwo

Ubóstwo definiuje się jako niedostateczną ilość środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki. Ośrodek pomocy społecznej jest zobowiązany do pomocy ludziom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej na podstawie kryterium dochodowego. Jednymi z najczęstszych powodów ubóstwa są bezrobocie i niechęć podejmowania jakiejkolwiek pracy.

Zjawisko ubóstwa najbardziej widoczne jest w rodzinach wielodzietnych, rodzinach samotnie wychowujących dzieci oraz w rodzinach utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych (innych niż renta i emerytura).

3.3.3. Rodziny dysfunkcyjne

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny - są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

W rodzinie dysfunkcyjnej często występują sytuację, gdzie:

- 1) jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,
- 2) występuje problemem wykorzystywania seksualnego, czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
- 3) jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
- 4) jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna)
- 5) występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podając rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jakie niesie rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Pracownicy socjalni jak i również asystenci rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Najbliżej rodziny znajduje się asystent rodziny.

3.3.4. Uzależnienia

Uzależnienie to odczuwalny przez osobę przymus zażywania określonych środków, które mogą powodować skutki niebezpieczne dla zdrowia lub życia.

Przyczyny uzależnień mogą być:

- psychospołeczne – zaburzone oddziaływanie środowiska rodzinnego i szkolno-wychowawczego, czego przyczyną są różnorodne niepowodzenia w życiu (w sferze zawodowej lub osobistej), co w konsekwencji może doprowadzić do wycofania się jednostki w świat iluzji,
- biopsychiczne – zaburzenia emocjonalne i związana z nimi podatność na uzależnienia, zaburzony rozwój osobowości, nadpobudliwość psychiczna,
- kulturowe – potrzeba odniesienia sukcesu, zbyt mała ilość rozrywek, brak atrakcyjnych zajęć, brak celów i perspektyw, ogólna dostępność środków odurzających, sprzeciw wobec obowiązujących i społecznie akceptowanych systemów norm i wartości.

Najczęściej występującymi uzależnieniami jest alkoholizm i narkomania. Nadużywanie alkoholu, czy sięganie po narkotyki jest bardzo poważnym problemem społecznym, który prowadzi do wzrostu przemocy w rodzinie i przestępczości. Efektem tego może być także izolacja społeczna i problemy finansowe. Niestety te uzależnienia zbierają swoje żniwo wśród młodzieży i dzieci, które zafascynowane panującą modą sięgają po używki. Przeciwdziałanie więc temu zjawisku musi opierać się na współpracy wielu instytucji.

Oprócz najczęściej spotykanych uzależnień, czyli alkoholu i narkotyków, można spotkać się także z innymi, którymi są:

- uzależnienie od dopalaczy, które wykazują działania psychoaktywne, a co za tym idzie, wywołują w organizmie stan odurzenia, euforii oraz bardzo często spotykane halucynacje. Niestety dostęp do tej substancji jest prosty i nawet można je zakupić przez Internet. Do negatywnych skutków stosowania dopalaczy należą: bóle głowy, bóle w klatce piersiowej, zaburzenia rytmu serca, bezsenność, problemy z koncentracją, stany lękowe, które w konsekwencji mogą zakończyć się samobójstwem. Leczenie tego uzależnienia wiąże się z ukończeniem programu terapeutycznego i abstynencją, co więcej osoba chora powinna uczestniczyć w tzw. grupach wsparcia;
- uzależnienie od komputera i gier komputerowych, podczas którego osoby (zwłaszcza dzieci i młodzież) wykazują ciągłą potrzebę używania komputera, zwłaszcza do grania w wszelkiego rodzaju gry komputerowe. Bardzo poważnym skutkiem tego jest często nieodróżnianie świata rzeczywistego od fikcji. W ich życiu można również dostrzec problemy społeczne, somatyczne czy

psychologiczne, czyli m.in. bardzo widoczne zaniedbywanie obowiązków szkolnych i domowych, zanik więzi rodzinnych czy osłabiona siła wrażliwości moralnej;

- uzależnienie od hazardu, jego znakiem rozpoznawalnym jest nadmierne i regularne uprawianie gier hazardowych. Sytuacja ta prowadzi do zaniedbywania życia społecznego i rodzinnego, a także izolacja osoby, która cierpi na tę przypadłość. Gracz czuje konieczność, by zaspokoić swoją potrzebę w trybie natychmiastowym, co prowadzi do aktów przemocy i przestępstw, których przyczyną jest wewnętrzny przymus zdobycia środków do gry.

3.3.5. Przemoc domowa

Przemocą domową można określić zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie lub skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody. Najczęstszymi przyczynami przemocy są: konflikty rodzinne, destrukcja podstawowych funkcji rodziny, rozwody oraz upadek dobrych obyczajów w rodzinach. Ponadto zjawiskiem często towarzyszącym przemocy domowej jest alkoholizm i narkomania. Ofiarami są zazwyczaj kobiety, dzieci, osoby starsze, rzadziej mężczyźni.

4. Cele i zadania programu.

Cel główny i cele szczegółowe mają za zadanie zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Lipno i są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej.

Do każdego celu wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Lipno.

Cele szczegółowe:

- 1. Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;**

2. Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Lipno i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
3. Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;
4. Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Cel Główny		Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Ciepiałów.			
Cel szczegółowy 1		Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej			
Zadanie 1.1.		Upowszechnianie informacji z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej			
Kluczowe działania		Realizator	Podmioty zaangażowane	Termin realizacji	Wskaźnik
1.1.1.	Upowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc poprzez media społecznościowe i środki komunikacji tradycyjnej a także plakaty i broszury.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie.	UG Lipno; Organizacje pozarządowe; Szkoly i przedszkola; Ośrodki Zdrowia; GKRPA.	na bieżąco.	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
Zadanie 1.2.		Zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej			
1.2.1.	Przygotowywanie materiałów edukacyjnych z zakresu przemocy domowej informujących o przemocy domowej oraz dostępnych formach wsparcia.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie	UG Lipno; Organizacje pozarządowe ; Szkoly i przedszkola; Ośrodki Zdrowia; GKRPA.	na bieżąco.	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
Zadanie 1.2.		Polepszenie jakości i zwiększenie podejmowanych działań w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej			
1.3.1.	Spotkania z rodzicami w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Lipno poruszające tematykę z zakresu metod opiekuńczych i wychowawczych alternatywnych	Szkoly.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie.	1 raz w roku.	- liczba Szkół; - liczba zrealizowanych spotkań;

	wobec stosowania przemocy oraz służących wzrostowi kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą.				- liczba uczestników;
Cel szczegółowy 2		Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Lipno i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej			
Zadanie 2.1.		Intensyfikacja działań podejmowanych przez podmioty i organizacje pozarządowe na rzecz wsparcia osób doznających przemocy domowej			
2.1.1.	Funkcjonowanie nowo powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lipnie.	Przedstawiciele Instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Lipnie.		na bieżąco.	- liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych; - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba osób objętych pomocą grup diagnostycznopomocowych; - liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno- - pomocowych.
2.1.2.	Udzielanie przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie; Gmina Lipno ; Ośrodki Zdrowia; Szkoły; Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie;		na bieżąco.	- Liczba osób objętych poradnictwem ogółem, w tym: • medycznym • psychologicznym • prawnym • socjalnym • zawodowym • rodzinnym.

2.1.3.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez odizolowanie od osoby stosującej przemoc zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie.	Policja; Służba zdrowia.	na bieżąco.	- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą.
2.1.4.	Monitoring skuteczności działań na rzecz osób doznających przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie;	Policja.	na bieżąco.	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej. - liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.
Cel szczegółowy 3		Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową			
Zadanie 3.1.		Interweniowanie i reagowanie służb w przypadku występowania przemocy domowej			

3.1.1.	Interwencja i podjęcie działań przez służby z uwagi na podejrzenie przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie; Policja; Szkoły; Ośrodki Zdrowia; GKRPA w Lipnie.		na bieżąco.	- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A” sporządzonych przez przedstawicieli: • GOPS • Policji • Ochrony zdrowia • Oświaty • GKRPA - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”; - liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową; - liczba wypełnionych formularzy „NK- D”; - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową;
--------	--	---	--	-------------	--

					- liczba odmów wszczęcia postępowania w sprawach związanych z przemocą domową; - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia; - liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania.
3.1.2.	Kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologicznoterapeutycznych.	Zespół Interdyscyplinarny w Lipnie.	Starostwo Powiatowe w Lipnie	na bieżąco.	- liczba wydanych skierowań; - liczba osób które podjęły program - liczba osób, które ukończyły program; - liczba zawiadomień o popełnieniu wykroczenia o którym mowa w art. 66c ustawy z 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń.

3.1.3.	Wykorzystywanie instrumentów prawnych, które pozwalają na odizolowanie osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc.	Policja, Sąd, Prokuratura.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie.	na bieżąco.	- liczba wniosków o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania (...) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. poz. 1576. - liczba nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji;
					- liczba zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji; - liczba zakazów zbliżania zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji; - liczba zakazów kontaktowania się zgodnie z art. 15aaa Ustawy o Policji; - liczba wydanych środków zapobiegawczych w postaci zakazu zbliżania i nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania na podstawie Kodeksu Postępowania Karnego.

Cel szczegółowy 4		Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług			
Zadanie 4.1.		Podnoszenie i rozwijanie kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób pracujących z osobami stosującymi przemoc i z osobami doświadczającymi przemocy			
4.1.1.	Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie; Zespół Interdyscyplinarny.	GOPS; GKRPA; Policja; Sąd; Oświata; Organizacje pozarządowe; Służba zdrowia;	Według potrzeb	- liczba przeszkolonych osób - liczba zrealizowanych szkoleń;

5. Realizatorzy Programu.

Zasobów instytucjonalne umożliwiające realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania przedstawiono w poniższej tabeli.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie	Diagnoza przemocy;
	Poradnictwo;
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego;
	Prowadzenie Pracy Socjalnej;
	Wsparcie rodzin przez asystenta rodziny
	Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy, możliwych form pomocy w ramach instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy;
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
Oświata	Diagnoza przemocy;
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych;
	Udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych.
	Realizacja działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych;
Policja	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Monitorowanie sytuacji rodziny z problemem przemocy;
	Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
	Podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących problemu przemocy;
	Prowadzenie pracy z osobami wskazanymi jako stosujące przemoc domową.
Ochrona Zdrowia	Diagnoza przemocy;
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Prowadzenie edukacji z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wpływu stosowania przemocy na rozwój i stan zdrowia dziecka;
	Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz grupy diagnostyczno - pomocowe	Odbywanie wspólnych wizyt monitorujących sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemocy przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie a przede wszystkim pracownika socjalnego i dzielnicowego;
	Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą
	w rodzinie;
	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
	Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc;
	Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu profilaktyki i edukacji społecznej poprzez podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
	Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową
	Podejmowanie i inicjowanie działań zmierzających do uświadomienia obowiązków i kompetencji służby zdrowia i oświaty w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie
	Tworzenie i zwiększenie zakresu działań oraz dostępności do lokalnych telefonów informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową.
	Zapewnienie schronienia dla osób doznających przemocy domowej.
	Rozpowszechnianie informacji na temat działań korekcyjno – edukacyjnych.
	Udział osób zajmujących się problemami przemocy w szkoleniach i warsztatach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy i udoskonalających umiejętności pracy z osobami uwięzonymi w przemoc.
	organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji i organizacji w celu poznawania wzajemnych kompetencji, usprawnienia systemu przepływu informacji, wymiany doświadczeń i doskonaleniu współpracy. Podnoszenie poziomu współpracy między instytucjonalnej.

6. Monitoring i sprawozdawczość.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych celów, ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów. Instytucje odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Lipno mają obowiązek gromadzić dane sprawozdawcze z realizacji Programu w zakresie je obowiązującym.

Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie zobowiązany jest raz do roku dokonać analizy realizacji zadań Programu w oparciu o dane za rok poprzedzający, która przedstawiona zostanie Wójtowi Gminy Lipno celem uwzględnienia jej w corocznym raporcie o stanie gminy.

7. Finansowanie programu

Źródłem finansowania Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Lipno na lata 2024-2030 będą środki będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późne. zm.) do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Opracowanie nowego programu podyktowane jest koniecznością dostosowania postanowień Programu do zmian legislacyjnych dokonanych w ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535) oraz uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.

Mając na względzie powyższe, konieczne jest usystematyzowanie kierunków działań, wskazanie zakresu odpowiedzialności oraz zadań właściwych poszczególnym szczeblom administracji publicznej odpowiedzialnym za tworzenie rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na szczeblu lokalnym.